

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

МАЛЕЦЬ О.О., МАЛЕЦЬ Н.Б. Становлення української орієнтації та української національної свідомості серед закарпатських українців кінця ХІХ-початку ХХ ст.....	468
МИКУЛАНИНЕЦЬ Л.М. Трансляція цивілізаційного досвіду в сучасній мистецтвознавчій біографії.....	470
МОВЧАН К.М. Бібліотека університету – центр освіти і культури.....	472
ОЛІЙНИК В. В. До проблеми викладання філософії в умовах реалізації дистанційного навчання у закладах вищої освіти України.....	473
РОЗМАН І.І., МАКСЮТОВА О.В. Істинне бачення ідеалів: життя Ернеста Хемінгуея очима війни ХХІ століття.....	475
САБОВ А.Р., МОВЧАН К.М. Роль книги у розвитку дітей дошкільного віку....	476
САВКО Т. П. Залучення дітей з особливими освітніми потребами в освітній процес початкової школи в гірській місцевості.....	478
СМОЧКО Н.М. Тематичні села як соціальні тренди розвитку територіальних систем	480
ТОВКАНЕЦЬ Г.В., ДОБОНІ А. А. Особливості та умови морального виховання дітей молодшого шкільного віку в сучасних умовах.....	482
РОЗМАН І.І., БОГДАН Д.М. Підготовка майбутніх педагогів до професійної діяльності в умовах реформування освіти.....	483
ВАРГА Л.І., СИДУН В.В. Перспективи застосування індивідуальних мобільних пристроїв як засобів інтенсифікації навчального процесу у студентів нефілологічних спеціальностей при вивченні іноземної мови	485
ГАРМАШ О. М. Принципи професійно-орієнтованого навчання іноземних мов майбутніх учителів немовних спеціальностей.....	487
ДЯДЧЕНКО О. Формування культурно-країнознавчої компетенції школярів на уроках англійської мови.....	489
РУСИН Н.М., ГУЛАН М.І. Педагогічні можливості гри в організації освітнього процесу закладу дошкільної освіти.....	491
РУСИН Н.М., ПАРЕНКО Д. Предметно-просторне середовище як умова формування здорового образу життя дітей старшого дошкільного віку.....	493

Л. Колбановський, Б. Круглова, О. Крутенський, С. Максименко, Л. Соколова та ін.) тощо.

На сьогодні у педагогічній літературі немає чіткого визначення поняття «позаурочна виховна робота». При цьому, кожен з науковців, що вивчає дану проблему, звертає увагу на те, що це, в першу чергу, діяльність, спрямована на задоволення інтересів самих вихованців.

Так, Л. Канішевська стверджує, що під терміном «позаурочна робота» варто розуміти цілеспрямовану роботу, яку проводять у позаурочний час для поглиблення та розширення знань, умінь, навичок та задоволення інтересів учнів і забезпечення корисного відпочинку [2, с. 122].

Згідно з В. Лізинським, позаурочна робота – це різні освітньо-виховні заходи, які виходять за рамки обов'язкових навчальних програм і проводяться школою в позаурочний час [2].

Думки В. Сухомлинського опирались на те, що можливості для всебічного розвитку молодших школярів у позаурочні години дуже широкі. Він вважав, що необхідними умовами правильної організації вільного часу школярів є чітка організація всієї системи позакласної та позаурочної виховної діяльності, педагогічне забезпечення системи та структури виховної діяльності з учнями в позашкільному середовищі [3, с. 149]

Потрібно пам'ятати, що позаурочна робота тільки доповнює, розширює освітній простір початкової школи, а її форми повинні відрізнятися від тих, які використовуються на уроці. До організації позаурочної виховної роботи можна віднести: виховні бесіди, бесіди за «круглим столом», гуртки, олімпіади, клуби, секції дискусії, ігри, прес-конференції, вікторини, тематичної екскурсії, свята, екскурсії в природу, українські вечорниці, тренінги, тематичні конференції, розважальні вечори, творчі конкурси, сюжетно-рольові гри, ігри драматизації, екологічні проекти, рольову гру, вікторини, виставки-ярмарок, хвилини з мистецтвом, години милування, спортивні змагання, веселі старти, естафети, догляд за рослинами, тваринами, вечори пам'яті тощо. [1, с. 51-52]. Вони виховують у молодших школярів наполегливість та самостійність, вміння працювати в колективі, розвиток їх творчих здібностей та ін. Позаурочна робота у свою чергу вимагає більшого урізноманітнення форм її проведення, коли буде залучено ще більше дітей та побудовано на їх інтересах.

Позаурочна робота виступає певною складовою частиною виховної роботи в школі. У ході якої дитина засвоює певний для життя в суспільстві соціальний досвід й прийнятим сучасним суспільством системи необхідних цінностей. Чим більше у виховній роботі будуть враховуватися індивідуальні особливості кожного учня, схильності та пізнавальні інтереси дітей молодшого шкільного віку до того чи іншого виду діяльності, тим буде кращий результат. У позаурочній виховній роботі найкраще відбувається гармонійний розвиток кожної дитини, адже це певні способи організації учнів і педагогів для спільної діяльності після навчальних занять, а також конкретні пізнавальні та виховні акції, розраховані на масову чи диференційовану учнівську аудиторію.

Література

1. Конспект лекцій з дисципліни «Методика навчання іноземних мов» : для студентів 5 курсу ф-ту «Референт-перекладач», які навчаються за спец. 035 Філологія (Переклад) / Нар. укр. акад., [каф. теорії та практики пер. ; авт.-упор. І. Ю. Гусленко]. – Харків : Вид-во НУА, 2018. 64 с.
2. Лук'янова О. Г. Навчання рольової поведінки як складова вивчення іноземної мови (на матеріалі побутових ситуацій). Молоді фахівці – майбутнє науки: зб. статей. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. Вип. 4. С. 173-179.
3. Clyne M. Intercultural communication at work: Cultural values in discourse / M. Clyne. – Cambridge University Press, 1994. – 217 p.

УДК 373.2.091.2:37.091.33-027.22:796.11(043.2)

РУСИН Н.М., ГУЛАН М.І.
Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ГРИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У розвитку дітей дошкільного віку значну роль відіграє гра як провідна діяльність, у ході якої відбувається розвиток усіх психічних процесів (мислення, уяви, пам'яті, уваги, мови та ін.) і здійснюється підготовка до майбутнього шкільного навчання. Гра як провідна діяльність визначається не кількістю годин, витрачених дітьми дошкільного віку на неї протягом дня, а психічним розвитком дитини, що здійснюється за допомогою ігрової діяльності.

Проблеми гри завжди привертала до себе увагу різних дослідників: педагогів, психологів, філософів, етнографів, соціологів, мистецтвознавців, які вивчали гру як невід'ємну частину людської культури.

Ігрова діяльність, на думку А.В. Запорожця, ст. Давидова, Н.Я. Михайленко, не знаходиться самою дитиною, а задається їй дорослим, який вчить малюка грати, знайомить із суспільно сформованими способами ігрових дій з метою розвитку ігрової творчості дітей надалі.[1] Виходячи із структури гри як діяльності, можна визначити кілька своєрідних рис, що характеризують гру як специфічну дитячу діяльність. Це насамперед свобода і самостійність дітей у грі, що знаходить свій прояв у виборі гри та її змісту; добровільне поєднання дитини з іншими дітьми; свободі входу та виходу з гри; виборі ролі та місця гри. Крім того, своєрідними рисами гри є творчий характер ігрової діяльності, що пов'язано з роботою мислення та уяви та проявляється у виборі дитиною сюжету та матеріалу для гри, розподілі ролей, а також емоційна насиченість гри, що дозволяє дитині виявляти в ній різні почуття та емоції та отримувати насолоду від ігрової діяльності.

Педагогічна підтримка ігрової діяльності з боку педагога залежить від віку дітей та наявних у них ігрових умінь та навичок. Так, у молодших і середніх групах найчастіше використовуються прямі (безпосередні) прийоми педагогічної підтримки грою: участь педагога у грі чи частини гри, пропозиція нової теми чи нової ігрової ситуації, вказівки у процесі гри. У старшій групі дані прийоми можуть використовуватися лише у випадках введення нових сюжетів у

самостійну ігрову діяльність дітей, які мають недостатній досвід ігрових умінь та навичок. Традиційно педагогічна підтримка дитячих ігор дітей старшого дошкільного віку здійснюється з використанням непрямих (опосередкованих) прийомів: збагачення дітей новими враженнями з навколишнього життя, вступної бесіди до гри, внесення незнайомих ігрових атрибутів та створення будівель, розповіді педагога про ігри інших дітей та ін. Дослідники ігрової діяльності дітей дошкільного віку неодноразово наголошували на найважливішій ролі дорослого як носія ігрової культури дитини. Так, сутність комплексного методу формування гри. Для формування гри на кожному віковому етапі необхідно використовувати не окремі прийоми керівництва, а єдиний комплекс обов'язкових педагогічних заходів, що впливають із самої природи гри. На формування ігрових навичок в дітей віком дошкільного віку необхідно:

- планомірне збагачення ігрового досвіду дітей у вигляді занять, художньої літератури, розмов, екскурсій, перегляду кінофільмів і телепередач;
- навчальні ігри педагога з дітьми (дидактичні, театралізовані), що вводять дітей в умовну ситуацію, що привносять елементи нового в ігровий досвід дітей;
- зміна ігрового оточення в груповій кімнаті;
- активне спілкування дорослого з дитиною в процесі самої гри.

Протягом дошкільного дитинства дитина має оволодіти трьома основними рівнями гри:

- рівнем ігрових дій, коли у центрі гри знаходяться дії, спрямовані на умовне перетворення об'єктів найближчого оточення за допомогою предметів-заступників;
- рівнем рольових взаємодій, коли кожна дитина може взяти на себе певну роль і вступити в рольовий діалог з іншими дітьми;
- рівнем сюжетоскладання, коли гра може розгортатися навколо різних придуманих подій і явищ, що здійснюються самими дітьми [2].

При цьому основним правилом педагогічної підтримки ігрової діяльності дітей дошкільного віку має стати таке: не потрібно наголошувати дитині як грати, а слід грати разом з нею в позиції рівного партнера, поступово переводячи її на новий рівень ігрового розвитку та взаємодії з однолітками.

Література

- 1.Бурова А. П. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / А. П. Бурова. –2-е вид. зі змін. та доп. – Тернопіль : Мандрівець, 2013. – 296 с.
- 2.Піроженко Т. О. Особистість дошкільника – перспективи розвитку: навчально-методичний посібник / Т. О. Піроженко. – Тернопіль.: Мандрівець, 2010. – 136 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>